

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**De vita Francisci Xaverii, qui primus e Societate Jesu in
Indiam & Japoniam Evangelium invexit - Cod.
Ettenheim-Münster 188**

Torsellini, Orazio

[S.l.], nach 1607

Caput XVI.

[urn:nbn:de:bsz:31-115990](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-115990)

praesens sane & concordantia Francisci respersa
 pertinaciam quam uenit oppugnari à Francisco in
 igne patient, acerrimum patrimonium se protulit ut
 dicitur. Ergo uisiterantur celeratimq; mentes in
 Hauerium Bonifacius inuoluit, clamant, si quis religio-
 nem recte rationi congruentem explorare uelut
 hanc fatiret hanc quodcumq; oportere, similiter ut
 Rex uelut illor' abhorreere à ratione. Et suggestor, Franciscus
 it Haueri manu prehensum, Pynaster prosequens, ut
 à ad hospitiu' hospitali ei dedit domum. Idcirco non magis
 Haueris Christianam religionem pulchrum & glorio-
 sum, quam Bonifacius uenit turpe & ignominiosum
 fuit, utriusq; tyronimia novam insuper ita info his
 eorum amantibus morit. Ergo furere amantibus saltem
 frangere, & magnis uoluntatibus nota facere, ut Rex
 fulmine illos deplacaret, quando amantibus religio-
 nem, tot Regum auctoritate firmata, perogredua
 probusq; se uelut prestaberet, & Bonifacius uenit
 auctoritate putato, magis & ignobilitate hominibus in
 ceret leniore

Amanquij Burgijue Reges conuincat
 homini Christiano.

Cap. XVI.

Inter hac Franciscus reb'q; praesentibus in
 ty & flo aduersa secundis uisiterant, quia Fran-
 quij uenit q'q; aperta post discorsum suum
 cognoscat. Idcirco eorum Turciani labor non minus
 felicitator in Bonifacius coarguendis, quam in uenit
 tendis uenitq; uenitq; uenitq; uenitq; uenitq;
 reperit uenit, uenitq; uenitq; uenitq; uenitq;
 quidam Pynaster Regem suum magna armato
 rum manu ex improbitate adortu, coarguerat reges.
 Et ille hanc cognat, quare de ad uenit, ut in hoc
 sit p'p'rius

his popularis sui protestatione unq̄ peruenit
 sibi ipse mortem instaurat. Insuper in tumultu
 tuante ciuitate nulla fauor mali dederat, cum
 armatorum undelites ac licentia per omnes
 orbes atque etates uagata, etiam in ipsa
 ueniret tota. In tot uulnibus atque incendijs,
 Christianis eorūq̄ magistris, infesti Bontij
 haud dubie opprobriosa, nisi illis Diuina pro
 uidentia proleudi ope excipet, Catecum sub
 Regis eadem ex tam p̄p̄i lallo lala rapente
 pax. Regni primores, compositis uelut, Bon
 gonis. Regis gemans imperium per Legatos
 Noleum. Tamen ergo nouum Regem Ann
 quoniam neophytis auxiliandum ualut, Bungi
 Regem adit, orans, ut Societatis Patres Chri
 stianisq̄ Amanguij inuolus, fratri um
 mandaret Jus. Fuit Rex impensē, quod ro
 gabatur, sic prorsus, ut nouus Amanguij Rex
 Transiisus protine omnia polliceretur. Nec
 promissum seculit. Et Bungiensis Rex, ut fa
 cta p̄p̄ndi adderend uerbi, protinus, quod
 fratri uideret, ipsemet in suo regno facere
 instituit, neophytos fouens, et uelut Transi
 sioij Bungiū uenturis domicilium destinans.
 Catecum, quo minus religionem, quam tanto
 pere probant, foueretq̄, ipsemet amplectetur,
 amittendi per seditionem regni metus obstat.
 Quoisca Transiisus cum ad Christi cultum polli
 cere supra uenit, postquam in irritam spem
 tempus teri sensit, rēq̄ uadum mabudum esse
 uilit: alio consilia uertit, custodit. Porro sic
 Hauuij degressum Rex, obortis Inaymē, Lusita Regis fletus
 77 nor, qui cum uenitabantur, intuers, Ego uero, indignissu Ra
 inquit uatij.

Rex Bungi de
 militibus Soci
 etati Rex de
 p̄nat.

fratrumque familiaritatem gratiamque commendanda
 subij. literis aditum aperuit. Ad hoc Evangelij
 propagationem, ac Principi socios, in maximam
 temporum varietate fuit, ingenti Japonia bene
 subij. Quippe Christum rex Ethiope Rege fa-
 rente, magnis deinceps antibus crevit, ipse
 autem, Christi benignitate quatenusque meritis
 suo tempore remittente, non modo quatuordecim
 regna paterno adiecit, verum etiam trigesimo
 semel post Gaucij obitum anno repente fa-
 ctus est Christianus. Nec nihil ea res ad Fran-
 cisci de mortui nequum deorsum perstruit. Franci Rex cum
 Rex, cum tunc baptizatus sine sua erga Fran Capitulum, Fran-
 cisum venerationis memor, sine etiam illi, seu eorum se appellat
 dum Deum, tantum Baptismi beneficium debere si voluit,
 se testatus, Francisci potissimum nomen as-
 sumpsit. Sapientissimi Regis exemplum an-
 tistatibusque plerisque Florentum, nonnulli
 etiam Dynastiarum secuti, quibus ille non minus
 pietate quam dignitate praestitit. Huius legatum
 ad Gregorium XIII. Pont. Max. Deo in frat-
 riteri imper dedit, ut videremus. Cum iunior
 regis a tribus Japonie partim Regibus, partim
 Dynastiis Christianis, Romanis deperatis, Pontifi-
 com Romanum, religionum Itali spem, gentiumque
 omnium parentem, rite agnoscerent: eorumque
 aduentum ex alio orbe Terrarum, reditumque in
 patriam, non modo Roma ipsa, sed etiam Italia
 atque Hispania summis celebrantibus studiis. Quip-
 po illi, quatenusque transibant, summis iustis infi-
 misque, ad invidiam populi hominum memoriam,
 sic invidiosum praebentem, quodammodo: ingentibus
 concursu, admiratione fuisse horum passim
 exiuebantur, cum plausibus, clamoribus, ceterisque
 effusis

effusa' in fidei argumentis, ad unum illis Xavierij,
 qui primus Japonicum Evangelium in orbem, memo-
 ra triumphose videtur. Ceterum illa tempore
 una Xavierium sollicitudo arguitur, quod
 apud nobilitatem Japonicam; cui nomen in u-
 nimis partem apud se habem parvum ualere;
 nihil admodum proficiet, nullo Proceat nobilitum,
 salubria consilia animis accipere. Adversatur
 negotio primum Sinarum, à quibus Japoni
 religionem petitam habebant, uultu istos, ad
 quam uenisti Bondij Bungenes ualida et Amu-
 quiani confugiabant, illud ualio iustantes. Si uen-
 aget Christiana religio, ut eam non prohiberet
 Sina? Quinde Regis Bungenis obtulit exemplum,
 qui prudentia & eruditione fama clarissimus,
 Christiana Sacra & instituta quia non suscipie-
 bat, ipse suo iudicio dampnare uidebatur. Tamen
 itaque cum uideret, nisi expugnata Sinarum su-
 perstitione, Japonum animos capi non posse: de-
 cesit ipsam inuadere arcom, satis filens, si
 nis in Christie castra compulsis, eorum aulicoi
 talem Japonum haud agra secularos.

Cui Sinae
 ultra de uo
 uerit

Horatij Turcelini.
 De uita Francisci Xavierij
 Liber V. 77

Sinae uditur, Indiam reperire statit.

Cap. I.

Sinae uditur
 ptio ac moros
 Sinarum finis à Japonia, quia breuis; in tra-
 iectu est, non amplius C. passuum millibus distat.
 Regnum in continenti longe amplissimum pacatissi-
 mumque est totius orientis. Non alia regis pluribus,
 maioribus, opulentioribus frequentatur urbibus,
 oppidisque. Nec ea populorum mundi omniumque
 rerum